

21. KUR'AN'A SARILIN!*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun...

Cumanız mübarek olsun... Allah-u Teâlâ Hazretleri dünya ve ahiretin hayırlarına cümlenizi erdirsin... Gönüllerinizin muratlarını, dileklerinizi, isteklerinizi, lütfuyla, keremiyle ihsân eylesin, ikram eylesin, is'af eylesin... İşlerinizi rast getirsin...

a.İlmi İsteyen Kur'an'a Sarılsın!

Peygamber SAS Efendimiz, Enes RA'ın rivayet ettiğine göre ve Deylemî isimli hadis aliminin *Müsnedü'l-Firdevs*'inde kaydedildiğine göre, buyurmuş ki:¹

مَنْ أَرَادَ عِلْمَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ فَلْيُثَوِّرِ الْقُرْآنَ
(الدَّيْلَمِيُّ عَنْ أَنَسٍ)

RE. 401/3 (*Men erâde ilme'l-evvelîne ve'l-âhirîn, felyüsevveri'l- kur'ân.*) “Kim evvelki insanların ve sonraki insanların ilmini isterse, istiyorsa, Kur'an-ı Kerim'i araştırsın, deşelesin!”

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Lafız farkıyla: Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.136, no:8666; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.331, no:1960; Ahmed ibn-i Hanbel, *Zühd*, c.I, s.157; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.I, s.853, no:2454.

Demek ki, Kur'an-ı Kerim'de bizden önce yaşamış insanların, kavimlerin bilgileri var, onlar hakkında bilgiler ve işaretler var. Onların sahip oldukları bilgiler saklı. Onların eriştikleri, bildikleri, öğrendikleri bilgiler saklı. Bizden sonra gelecek insanların ilmi, mâlûmâtı saklı... Yâni, bizden sonra kimler gelecek, neler olacak; dünyanın sonu, âkıbeti ne olacak mânâsına da anlaşılabilir bu ifade.

“—Bizden sonraki insanlar ma'rifetullahtan, ilm-i nâfîden ne gibi bilgiler elde edeceklerse; evvelkiler ne kadar bilgi elde etmişlerse, o elde ettikleri bilgiler; bizden sonrakilerin elde edecekleri bilgiler hepsi Kur'an-ı Kerim'de var. Bu evvelkilerin bilgilerini, sonradan geleceklerin bilgilerini öğrenmek isteyen, onlara sahip olmak isteyen kimse Kur'an-ı Kerim'i araştırsın, deşelesin, karıştırsın, üzerinde tefekkür etsin!” buyuruyor Peygamber SAS Efendimiz.

Evet, Kur'an-ı Kerim'de bizim için, hem dünya hayatımız için, hem ahiret saadet ve selâmetimiz için önemli olan en önemli bilgiler, en mühim bilgiler, en faydalı bilgiler, en zarûî bilgiler var. İnsan onları öğrendiği zaman, hayatını yanlış bir yöne yönlendirmekten, boş bir istikamete harc edip, sarf edip sonunda pişman olmaktan kurtulur. Nasıl hareket etmesi gerektiğini doğru olarak tesbit eder ve ömrünü hayırlı, faideli geçirir, ârifâne geçirir, cahilce geçirmez. Arif olur, âgâh olur, uyanık müslüman olur, uyanık insan olur ve hem dünyada, hem ahirette rahat eder.

Çünkü İslâm, sadece ahiretin selâmeti saadeti için değil; aynı zamanda dünyanın huzuru, rahatı için; insanlığın dünya hayatını yaşarken mutlu olması için gereken kanunları, kuralları da ihtivâ ediyor.

Onun için, geçmişlerin, geleceklerin bilgilerini öğrenmek isteyen, Kur'an-ı Kerim'e sarılsın, Kur'an-ı Kerim'i deşelesin, araştırsın! Kelimeleri üzerinde derin derin düşünsün! Kuralları üzerinde, emirleri, yasakları üzerinde tefekkür eylesin!.. O zaman kurtulur. Kişiler de kurtulur, milletler de kurtulur, cihan halkı da, bütün dünyanın insanları da kurtulur.

Görüyorsunuz, biliyorsunuz, takip ediyorsunuz; hem yurt içinde hem yurt dışında nice nice dehşetli olaylar cereyan ediyor, nice nice facialar her gün yaşanıyor. İnsanoğulları vahşî mahlûklar gibi, canavarlar gibi, medeniyetten uzak; insanlara yakışan hasletlere sahip olmadıkları için, böyle hayvanlardan daha beter şekilde, birbirleriyle gaddarca, zalimce uğraşıp, nice nice zulümler icra ediyorlar. Dünyanın huzuru, tadı, rahatı yok. Tabii, ahirette de bu gibi insanlar için huzur, rahat olmayacak.

Yol bu yol değil... Doğru yol, Allah'ın bize tavsiye buyurduğu; evveli de bilen, âhiri de bilen, her şeyi bilen âlemlerin Rabbinin tavsiye ettiği yoldur. Doğru yol odur. Doğruyu anlamak için insanın bir bilene gidip danışması, sorması lâzım! Her şeyi en iyi bilen Allah-u Teâlâ Hazretleri olduğu için, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin emirlerine, yasaklarına uyması,

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kelâmını okuması, anlaması, dinlemesi ve uygulaması lâzım!

Bazıları tabii okuyor, inceliyor ama uygulamıyor. Okuyor, anlıyor ama aklı yatmıyor, kafasına girmiyor, doğru görmüyor veyahut çağdışı görüyor; veyahut kendi bilgilerine ters düştüğü için, sanki kendi bilgisi çok temelliymiş gibi, kendi bilgisini esas alıyor. Allah'ın kelamını, Allah'ın kuralını, kanunu, Allah'ın tavsiyesini, dünya ve ahiret mutluluğu için gerekli ilacı reddediyor. İlacı içmeyen bir hasta ne olur?.. Tabii hastalığı devam eder, ilerler, ölür. Ölüyor, tabii mahvoluyor.

İşte insanlık mahvoluyor, görüyorsunuz, insanların insanlıktan nasibi çok az. Yüz bin kişi öldürmüş Sırp'lar Kosova'da... Zâten Kosova'nın nüfusu ne kadar? Yâni, ne kadar büyük gaddarlık, ne kadar büyük zalimlik, ne kadar büyük insafsızlık, ne kadar büyük vahşilik, vahşet, dehşet! Hâlâ öldürüyorlar.

İşte yollara düşmüş insanlar, yüz binlerce insan yerinden yurdundan olmuş. Soğuk karlar arasında, dağları aşarak kurtulmaya çalışıyor. Yolda önü kesiliyor, belki bombaların altında can veriyor. Çocuklar ağlıyor, kadınlar ağlıyor. İhtiyarlar deyneğine dayanarak, göç etmeğe çalışıyorlar, kurtulmağa çalışıyor.

İşte bu bütün bu hastalıkların, yani kişisel, şahsî, özel hastalıkların, milletlerin içine düştükleri çıkmazların, insanların insanlıktan uzak birbirlerini hiçe sayan, birbirlerine acımayan

tutumları hep imansızlıktan, Allah korkusunun olmamasından ve Allah'ın tavsiye buyurduğu kurallara uyulmamaktan kaynaklanıyor.

Osmanlı yedi asır Balkanlar'da hâkim olmuş, ne Sırp'a dokunmuş, ne Yunanlıya dokunmuş, ne Bulgar'a dokunmuş.

Yaşatmış, hepsi yaşamışlar, huzur içinde... Hattâ ihtiyarları söylüyorlar; "Ah Osmanlı devrinde ne kadar huzurluyduk, rahattık..." filân diye. Osmanlı onların dinlerini, inançlarını Allah'a havale etmiş. "Ne yapalım onlar da ehl-i kitap, bizden söylemesi..." deyip serbest bırakmış.

Keşke diyorum ben şimdi, Yavuz Sultan Selim Han gibi biraz zorlasalardı:

"—Benim ülkemde duracaksınız müslüman olun! Ya da müslüman olmayacaksınız, eh o zaman kendi cinsinizden insanların bulunduğu diyarlara göçün!" deselerdi, bir şeylik olsaydı.

Biz bağrımızda barındırmışız, sarıp sarmalamışız, hattâ korumuşuz. Huzur içinde yaşamalarına sebep olmuşuz. Çünkü devlet oldu mu, nizam oldu mu, kanun kural oldu mu, herkes huzur içinde yaşıyor.

Şimdi hiç bir kanun, kural yok. Biz onları böyle korumuşuz; onlar fırsatı bulunca bizi, yâni müslüman kardeşlerimizi tepelemeğe çalışıyor.

Zulüm daha önceden devam ediyordu tabii. Yâni, yüz yıldır, daha fazla zamandan beri, Osmanlının çekildiği zamandan beri zulüm

devam ediyor. Tahsil hakları ellerinden alınıyor, kasden cahil bırakılıyor. Devlet dairelerine alınmıyor, milletvekili seçilmiyor. Milletvekili seçilmesi için müslümanların çok çok oy alması lâzım; ama Sırpların çok az bir oyla milletvekili seçilmesi kural haline getirilmiş. Yâni bir sürü adaletsiz, yalan yanlış işler.

İşte şimdi de tabii Boşnaklara zulmettiler, Arnavutlara zulmediyorlar, herkese zulmediyorlar. Derken Allah da onların başına bir başka belâ musallat etti, onların da başlarına bomba yağıyor. Onların da rahatı huzuru kalmadı, onlarda da göçler başladı.

Bütün bunların sebebi ne?.. İşte hazımsızlık, merhametsizlik, iz'ansızlık, imansızlık vs. Bütün bunların hepsinin, yâni toplumların muhtaç olduğu kuralların hepsinin Kur'an-ı Kerim'den bulunması mümkün... Kur'an-ı Kerim'i dikkatli bir şekilde okuyan iyi bir mü'min, iyi bir mü'min devlet adamı, iyi bir feylesof, iyi bir mütefekkir, iyi bir düşünür, bilge bir insan; toplumlara yol gösteren, toplumları sürükleyen insanlar, basın yayındaki saygın yazarlar vs. Kur'an'ın ahkâmının ne kadar güzel olduğunu görseler, bilseler, tanısalas, benimseseler ve başkalarına anlatsalar; keşke cümle cihan halkı Kur'an'ın ışığında aydınlansa, Kur'an'ın nuruyla yıkansa, nurlansa, içi dışı tertemiz olsa, kirler, paslar gitse, hiç bir zulüm kalmazdı.

Tabii onlar öyle yapmıyor. Tarihten gelme husumetler, düşmanlıklar, rekabetler var ama hiç olmazsa müslüman Kur'an'ın kıymetini

bilsin, Kur'an-ı Kerim'e sarılsın, Kur'an-ı Kerim'i derinliğine araştırsın! Kendisi Kur'an-ı Kerim'in nimetlerinden, hazinelerinden hissesini alsın, faydalar, ilaçlar, şifalar çıkartsın. Müslümanların hiç olmazsa bunu yapması lâzım ve Kur'an-ı Kerim'in müdafii olması lâzım! Kur'an-ı Kerim'i anlatmak lâzım, yaymak lâzım, öğretmek lâzım!

Öğretmediğimiz zaman, işte Kur'an düşmanı oluyor. İnsanın kendi çocuğu bile gidiyor, yabancı bir ülkeye, ideolojiye, inanca, fikre saplanıyor; ya da kozmopolit dediğimiz karmaşık, fikirsiz bir tavra düşüyor, hale düşüyor, anlayışa düşüyor. Hayırsız, faydasız bir insan oluyor.

Onun için aziz ve muhterem kardeşlerim, var gücümüzle, tüm aşkımızla, şevkimizle Kur'an-ı Kerim'e sarılmamız. Satır satır, kelime kelime, dikkatli bir şekilde okunmalı ve Kur'an-ı Kerim'i harf harf tanınmalı. Ahkâmına uymalıyız. Evimizde uygulamalıyız.

“—Kur'an-ı Kerim böyle böyle söylüyor, böyle yapalım! Aman evlâdım, aman yavrurum, aman hanımcığim!..” diyerek kim bizim himayemiz altındaysa, kim bizden ışık bekliyorsa, yol gösterme bekliyorsa, kimin sorumluluğu bizim boynumuzdaysa, onlara Kur'an-ı Kerim'i öğretelim!

Çocuklara öğretelim, anlayacakları şekilde öğretelim; basitleştirerek, tatlılaştırarak, kolaylaştırarak, hikâyelerle süsleyerek... Nasıl olursa, arayan bulur, çaresini de bulur, usûlünü de bulur, yolunu da bulur.

Kur'an-ı Kerim'i sevdirmeli, öğretmeli ve uygulamalıyız. “—Aman evlâdım Kur'an-ı Kerim yalan söylemeyin diyor; yalan söyleme!.. Aman evlâdım, Kur'an-ı Kerim başkasının hakkını yeme diyor, başkasının hakkını yeme! Komşunun bahçesinden meyveyi koparmağa kalkışma! O kalkışan kardeşlere, arkadaşlara söyle, bu haramdır, yanlıştır de!” diye böyle çocukluktan yetiştirmeliyiz çocuklarımızı...

Hanımlarımızı eğitmeliyiz!

Çevremize İslâm'ın reklamını yapmalıyız, tanımını yapmalıyız, sevdirmesini sağlamalıyız. Dünya bu iş üzerine dönüyor. Yâni herkes malını satmak için, çeşitli ince ince usüller düşünüyor. Milletler hakimiyetlerini başkalarına kabul ettirmek için, kendi yaşam tarzlarını, kültürlerini, medeniyetlerini, dillerini edebiyatlarını kabul ettirmek için milyarlar harcıyor. İşte;

“—Benim dilim dünyaya hakim olsun, benim kültürüm hakim olsun, benim malım satılsın, benim borum ötsün, benim sözüm dinlensin!” diye herkes çalışıyor.

Biz de Allah yolunda çalışmalıyız, Allah'ın dinini anlatmaya, öğretmeye gayret etmeliyiz. Ne mutlu bu yolda var gücüyle, bütün imkânıyla çalışanlara!..

Ezberlemek, anlamak, anlatmak, öğretmek, uygulamak, sevdirmek, yaymak...

b. Fakiri Sevindirmek

Abdullah ibn-i Ömer RA'nın rivayet ettiği diğer bir hadis-i şerif. Hazret-i Ömer'in oğlu... Ahmed ibn-i Hanbel'in, İbn-i Ebi'd- Dünyâ'nın, İbn-i Abdi'l-Berr'in kitaplarına aldığına göre, buyurmuş ki Peygamber SAS Efendimiz:²

مَنْ أَرَادَ أَنْ تُسْتَجَابَ دَعْوَتُهُ وَأَنْ تُكْشَفَ كُرْبَتُهُ

فَلْيُفْرِجْ عَنْ مُعْسِرٍ

(حم.ع. وابن أبي الدنيا عن ابن عمر)

RE. 401/8 (*Men erâde en tüstecâbe da'vetühû, ve en tükşefe kürbetuhû, felyüferric an mu'sir*)

(*Men erâde en tüstecâbe da'vetühû*) “Kim duasının müstecâb olmasını istiyorsa, isterse; (*ve en tükşefe kürbetuhû*) üzerinden sıkıntının, belânın açılmasını, gamın kederin gitmesini isterse; (*felyüferric an mu'sirin*) yoksul, hali vakti yerinde olmayan, fenâ olan, fakir olan kimseyi sevindirsin, onu ferahlandırısın.”

Kim fakir kimseyi ferahlandırırrsa, yâni yoksul kimseyi sevindirirse... Sevinme nasıl olur?.. Adamın sıkıntısı fakirlikten; yemesi yok, içmesi yok, giymesi yok, kirasını ödeyemiyor.

² Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.23, no:4749; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.262, no:826; İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Kadâü'l-Havâic*, c.I, s.88, no:101; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.215, no:15398; *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.239, no:6664;

Câmiü'l-Ehâdis, c.XXXI, s.407, no:45499.

Evi yok, barkı yok, kirada, perişan... Çoluk çocuk çok, kaşı kırışmış, yüzü buruşmuş, saç dökülmüş, benzi sararmış, perişan adam... İşte kim onu sevindirir, onun sıkıntısını giderirse, para verirse, pul verirse, yardım ederse, çoluk çocuğunun elinden tutarsa, okutursa vs. çeşitli güzel yollarla...

Böyle yaptığı zaman ne olacak?.. Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor: “Duası müstecâb olacak.” Allah böyle bir kulun duasını müstecâb edecek. “Sen, yoksul, fakir kimseye yardımcı oldun, merhametlisin, yardımseversin, onu sevindirdin; ben de senin duanı kabul ediyorum, senin duan makbul, müstecâb...” diye duası müstecâb bir kimse olacak, böyle yapan bir kimse duası makbul bir kimse olacak.

Başka ne olacak?.. Kendi gamı, kederi gidecek. Çünkü başkasını sevindirdi. Başkasını sevindirince, Allah da onu sevindiriyor. Başkasının gamını, kederini giderince; Allah da onun gamını kederini gideriyor.

Bu çeşit tedbirlere çok dikkat etmeliyiz, aziz ve muhterem kardeşlerim! Yâni biz doğrudan doğruya istiyoruz ki, bir şeyi yapalım! Ama bizim gücümüz, kudretimiz yetmiyor. Yâni ne kadar imkânımız var, elimiz neye uzanabilir? Neyi yapabiliriz?.. Birçok şeyi temenni ediyoruz, hiç bir şeyi yapamıyoruz. Hiç birisini yapamıyoruz. Hayatta neler istiyoruz da olmuyor. Olursa, oldurursa, olduran Allah-u Teâlâ Hazretleri'dir. Her şeye kâdir olan Allah, olduruyor.

O halde Allah'ın bizim istediğimiz şeyleri yapması, duamızı kabul etmesi, isteklerimizi vermesi için bir şey yapmamız lâzım! İşte o yapmamız gereken şey, fakir fukaraya, yoksul, muhtaç, yardıma ihtiyacı olan kimseye el uzatmak, yardımına koşmak oluyor. Hem duası müstecâb oluyor insanın; hem de kendisinin çeşitli sıkıntıları olabilir, onlardan kurtuluyor.

Zengin de olsa, herkesin sıkıntısı var. Zengin de sıkıntısı var... Meselâ bir hastalık geliyor, zengin fakir demiyor. Bir hastalık geliyor, zengin çaresiz kalıyor. Bazen büyük bir sıkıntı oluyor, çaresiz kalıyor. Ne olacak o sıkıntının giderilmesi için?.. O belânın def olması için, o musibetin kalkması için ne olması lâzım?.. Bir şey olması lâzım ama, kendi parası yetmiyor, işi çözülemeye kendi gücü yetmiyor. Para kâr etmiyor, yâni ne yapsa kâr etmiyor, ne yapsa fayda vermiyor. O zaman diyorlar ki:

“—İşi Allah'a kaldı.”

Zaten herkesin işi her zaman Allah'a kalmıştır ama, bu lâfı söylüyorlar. Maalesef yanlış bir söz olarak yayılmış:

“—Onun işi artık Allah'a kalmıştır.”

Peki, onun işi Allah'a kaldı da, senin işin kime kaldı?.. Sen yâni kendi işini kendin mi görüyorsun? Ağaçları sen mi yeşertiyorsun? Bitkileri sen mi büyütüyorsun, meyvaları sen mi olduruyorsun?.. Buğdayı sen mi çıkartıyorsun? Güneşi sen mi doğdurtuyorsun, yağmuru sen

mi yağdırıyorsun, olanları sen mi öldürüyorsun, doğanları sen mi meydana getiriyorsun?.. Yâni, onların hepsi Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudretinden ve senin hiçbir payın, hissen yok... Bir şey yaptığın yok senin...

Sen bedavadan Allah'ın ikramlarına nâil oluyorsun, mazhar oluyorsun, yiyorsun, istifade ediyorsun, faydalanıyorsun. Dua edersen ediyorsun. Nankörlük edersen, nankör bir insan olarak kalıyorsun. Zaten hepimizin işi Allah'a kalmış.

Allah-u Teâlâ Hazretleri imtihan için bazısına nimet veriyor. Bazısına vermiyor, fakirlikten imtihan ediyor. Bazısına nimet veriyor, zenginlikten imtihan ediyor. Bazısına turp gibi sağlam olmayı nasib ediyor. Bakalım sağlığında bu ne yapacak, diye sağlıktan imtihan ediyor. Bazısına da hastalık veriyor, bakalım isyan edecek mi diye. İmtihanlar çeşit çeşit. Bazen de bir insana bir o geliyor, bir öteki geliyor. Bir o soru geliyor, bir öteki soru geliyor. Yâni sorular da hayat boyunca aynı gitmiyor, değişiyor. Herkes çeşitli şekillerde imtihan oluyor.

Herkesin işi Allah'a kalmış. Herkese her şeyi veren, nasib eden Allah. Yâni adam dükkânı açıyor da, müşteriler gelmezse çare bulabiliyor mu? “Eyvah bugün hiç bir kuruşluk sifteh yapmadık, olmadı.” filân diyor, ama müşteriye yakasından tutup, dükkâna sokup zorla bir şey satamıyor. Yâni nasib eden Allah demek istiyorum.

Evet, duasının müstecâb olması için, sıkıntılarının izale olması için, gamlarının, kederinin dağılması, gitmesi için ne yapacak?.. İnsan, hali vakti fenâ olan fakir fukarayı kollayacak. Yardıma muhtaç insanların yardımına koşacak, iyilik yapacak. İyilik yapınca da, iyilik bulacak.

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Bunun için elinizden gelen her türlü çareyi, imkânı düşünün! Bakın buralarda, Avustralya'da, para topluyorlar, eşya topluyorlar; işte bu mültecilere, yerinden yurdundan olmuş insanlara yardım edeceğiz diye.

Biz de vakfımız olarak, derneklerimiz olarak; Arnavutluk'ta pek çok dostlarımız vardır, tanıdıklarımız vardır, akrabamız vardır; olmasa bile onlara her çeşit yardımı yapmağa koşuşmalıyız. Böyle şeylerden, bu hadis-i şeriflerdeki müjdelerden bize de sonuçlar gelsin. Biz de Allah'ın o güzel ikramlarına nâil olalım diye koşturmalı, çalışmalıyız. Zaman çalışma zamanı...

Hakîkaten, yardıma muhtaç insanlar da pek çok dünya üzerinde... Birisi gidiyor, bir başkası çıkıyor; müslümanların bu sıkıntılı şeyleri bitmiyor. Bir Çeçenistan'dan, bir Afganistan'dan, bir Balkanlar'dan, bir Keşmir'den, bir Orta Asya'dan, bir Kuzey Irak'tan... Derken her yerden çeşit çeşit sıkıntılar, üzüntüler, dertler geliyor. Eh geliyor, imtihan... Biz de elimizden geldiğince iyilik yapacağız, Allah'ın rızasını kazanacağız. Duamız müstecâb olacak, bizim gamlarımız, kederlerimiz izâle olacak.

c.Allah Yolunda Fedâkârlığın Karşılığı

Diğer bir hadis-i şerif. Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde de buyuruyor ki:³

مَنْ أَرْسَلَ بِنَفَقَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَقَامَ فِي بَيْتِهِ فَلَهُ
بِكُلِّ دِرْهَمٍ سَبْعُمِائَةِ دِرْهَمٍ وَمَنْ غَزَا بِنَفْسِهِ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَأَنْفَقَ فِي وَجْهِ ذَلِكَ فَلَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ
سَبْعُمِائَةِ أَلْفٍ دِرْهَمٍ

(ه. عن الحسن وسبع اخر)

RE. 401/11 (*Men ersele bi-nafakatin fî sebîli'llâhi ve ekâme fî beytihî, felehû bi-küllü dirhemin seb'umieti dirhemin; ve men gazâ bi-nefsihî fî sebîli'llâhi ve enfaka fî vechihî zâlike, felehû bi-küllü dirhemin seb'umieti elfi dirhemin*) Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

İbn-i Mâce rivayet etmiş bu hadis-i şerifi. Diyor ki Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri:

(*Men ersele bi-nafakatin fî sebîli'llâh*) “Allah yolunda, fî sebîli'llâh yapılan bir cihada kim yardım gönderirse, nafaka gönderirse...” Para, pul, silah, yiyecek, giyecek, içecek vs. neyse... (*Ve ekâme fî beytihî*) Kendisi evinde oturup,

³ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.922, no:2761; Hz. Ali, Ebü'd-Derdâ, Ebû Hüreyre, Ebû Ümâme, Abdullah ibn-i Ömer, Abdullah ibn-i Amr, Câbir ibn-i Abdillâh ve Umran ibn-i Husayn RA'dan.

Allah yolunda fî sebîli'llâh cihad edenlere infakta, masrafta bulunursa, yardımda bulunur, gönderirse...” Kendisi evinde oturuyor, yardımı gönderiyor. (*Felehû bi-küllî dirhemî seb'umietî dirhemî*) “Sarf ettiği her bir dirhem için, 700 dirhem sarf etmiş gibi mükâfat alır. Yâni, sevabı 700 misli olur.”

Halbuki evinde oturuyor. İşte zengine durduğu yerden bir kazanç kapısı... Evinde duruyor ama Arnavutluk'a yardım gönderiyor, evinde duruyor ama falanca yere fî sebîlillâh cihada yardım gönderiyor; 700 misli sevap alıyor.

(*Ve men gazâ bi-nefsihî*)

“Ama, kim cihada, savaşa kendisi şahsen çıkarsa, fî sebîli'llâh...” (*Ve enfaka fî vechihî zâlike*) Burada *vechihî*'deki *hû* zamiri Allah'a râci'; *fî vechi'llâh* yâni. “Kim Allah rızası için aynı parayı sarf ederse...”

Birinci ihtimalde evinde duruyordu. Evindeyken gaza, cihad yerine yardım, para gönderiyordu; bire yedi yüz sevap alıyordu. Şimdi bizzat kendisi savaşa katılıyor, bizzat savaşıyor ve aynı şeyi harcıyor. Aynı miktarda parayı harcadı. O zaman ne olur?..

(*Felehû bi-küllî dirhemî seb'umietî elfî dirhemî*) “700 bin dirhem sarf etmiş gibi sevap olur, bir dirhemine.” Yâni bu sefer ötekisinden bin misli daha fazla sevap alıyor. Orada 700 misliydi, burada 700 bin misli sevap alıyor.

Bu neyi gösteriyor?.. Allah yolunda cihad etmenin önemini, sevabını, kıymetini, mükâfatını gösteriyor.

Tabii, aziz ve muhterem kardeşlerim, müslümanlar maalesef okumuyorlar. (Masamın üstünde birçok kitap var, karşımdaki rafta birçok kitap var. Burası benim asıl kütüphanemin olduğu yer değil.) Dünyayı tanımıyorlar. Birbirleriyle irtibat için gerekli teşkilatları kurmamışlar, birbirleriyle yardımlaşmıyorlar. Uluslararası ilişkileri, İslâmî ilişkileri, imânî ilişkileri zayıf. Ulusun içinde kendi milletinin fertleriyle ilgisi, irtibatı zayıf. Darmadağın, perişan, bilinçsiz, cahil... Aldatılıyor, kandırılıyor, sömürülüyor, eziliyor, öldürülüyor, esir ediliyor. Ötekisi de onun yardımına koşmuyor. Çok yanlış...

Dünyada haksızlık durmuyor; çünkü bir sürü hinoğlu hindiyelim, insafsız, gaddar, zalim, insan var. İşte ne yapalım? Allah bu dünyada böyle insanları serbest bırakmış, her çeşit insan var. Canavar gibi, haydut gibi, daha beter insanlar var. Ne yapalım dünya böyle...

O halde ne olacak?.. İyi insanlar birleşecek, iyi insanlar yardımlaşacak. Uluslararası bir kuvvet olarak Yugoslavya'nın bu yaptığına, Sırbistan'ın bu yaptığına karşı duruluyor. Tabii bunun altında yatan asıl amaç nedir?.. Yâni uluslararası siyasetin perde arkasındaki niyetler, amaçlar nedir? İnsanî amaç mıdır, yoksa daha başka şeyler midir?.. Olabilir. Çünkü Allah'tan korkmadıktan sonra, insanlar kendi menfaatlerini başka kılıflar örterek, başka

türlü göstererek yürütürler, yaparlar. Yalan da söylerler, aldatırlar da, sağ gösterip, sol vururlar, iyi niyet arz edip kötü işler yapabilirler. O taraf için de, bu taraf için de mümkün ama, dikkat edilirse çok uluslu müdahale var. Tek bir millet yapmıyor, çok uluslu... Eh biz de katılıyoruz.

Hattâ bugünkü haberlerde okudum ki, “Biz de orada çarpışalım! Birlik göndermek istiyoruz.” diye Çeçenistan’dan bir teklif gelmiş. Aşk olsun, kahraman insanlar, yâni haksızlığın karşısındalar. Çeçenistan neresi?.. Kafkasya... Burası neresi?.. Balkanlar... Arada büyük mesafe var, Türkiye var, Karadeniz var, Rusya var, —kara yolu düşünülürse, yukardan— daha başka ülkeler var. Ama savaşmak istiyorlar. Neden?.. Bir büyük zulüm var, âşikâr bir zulüm var... Çok mazlum var, çok maktül var; çok hunharca öldürülen, haksız, nâhak yere zulmen öldürülen insanlar var... O zaman kendisi gazâ etmek istiyor.

Bak işte kendisi gaza etmek isteyen mükâfatı kaç?.. Bire 700 bin. Çok büyük mükâfat, çok büyük sevaplar veriyor Allah-u Teâlâ Hazretleri... Bu neyi gösteriyor? Yâni müslümanların cihada şevk duyması lâzım ve hazır olması lâzım! Zâten Kur’an-ı Kerim:

“—Gücünüz yettiğince silah hazırlayın!” buyuruyor.

Silahlar hazırlanmış olsa, milletler önceden hazırlanmış olsa, zâten savaşa lüzum kalmaz. Ama kuvvetli, zayıf bulduğunu tepelediği

için, zayıf olmamak gerekiyor. Hazırlanmak gerekiyor, silahlanmak gerekiyor, kuvvetli olmak gerekiyor. Ondan sonra da, “Ben müslümanım insaflıyım, merhametliyim, zulmetmem ama, sen de bana saldıramazsın!” durumuna gelmiş oluyor insan. Fakat zayıf olduğun zaman, senin ma’sum olmana, mazlum olmana bakmıyor. Kurtla kuzu masalı gibi...

Hani bilmeyenler bilsin, ilk defa duyanlar duysun diye söyleyelim:

Kuzunun birisi derenin kenarına gitmiş, su içeceği sırada, arkasından Kurt gelmiş, yetişmiş yanına. Eyvah! Fark edemedi. Tam su içecek, kurt da geldi. Ne yapsın?.. (Tabii bunlar biraz temsîlî –sembolik diyoruz– hikâye. Böyle olmaz ama, bunlardan ders çıksın diye eskiler bunları söylemişler.) Kurt kuzuya demiş ki:

“–Ben seni yiyeceğim.”

Demiş ki:

“–Kurt amca, ben sana bir şey yapmadım ki, yâni niye yiyeceksin beni?”

Bahane:

“–İşte sen bana şöyle yaptın?” Demiş:

“–Ben daha yeni doğdum, benim öyle bir suç yapacak yaşım yok daha. Küçücük bir kuzuyum.”

“–Suyumu bulandırdın?” demiş.

“—Sen yukarı taraftasın, ben aşağı taraftayım. Yâni suyu bulandırmış bile olsam, bulanık değil ama, zaten senin tarafından geçmiş, benim tarafıma gelmiş, aşağı doğru akıyor. Suyunu ben bulandırmadım.”

Ama bir bahane bulup yemek istiyor yâni.

Kuzu olduğun zaman, kurtların iştihası açılıp, olmadık bahanelerle seni yemek ister. O halde ne olacak?.. Kuzu bile olsa, kuzuların hiç olmazsa çobanları olacak, bakıcıları olacak. O kuzuları, o kurtlara yedirmeyecek. Yâni, milletler kuzu bile olsa, hiç olmazsa onları koruyacak çobanlar olmalı, silahlar olmalı, bu zulümler olmamalı!

20. Yüzyıl'ın yüz karası olayları görüyoruz. Kaç senedir her yerde görüyoruz maalesef. Türkiye'nin çevresi böyle bu çeşit acı şeylerle dolu. Dünya da artık küçüldü; televizyonlar var, olan her şeyi herkes görüyor.

Allah yolunda cihad etmek çok önemli, hazır olmak çok önemli aziz ve muhterem kardeşlerim!..

d.Annenin Babanın Rızası

Bir hadis-i şerif daha okuyalım! Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:⁴

---

⁴ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.653, no:45497; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXXI, s.412, no:45535.

مَنْ أَرْضَى وَالِدَيْهِ فَقَدْ أَرْضَى اللَّهَ وَمَنْ أَسْخَطَ
وَالِدَيْهِ فَقَدْ أَسْخَطَ اللَّهَ

(ابن النجار عن أنس وأبي هريرة)

RE. 401/13 (*Men erdà vâlideyhi fekad arda'llàh, ve men eshata vâlideyhi fekad eshata'llàh.*)

Ebû Hüreyre RA'dan ve Enes RA'dan, İbnü'n-Neccâr tarafından rivayet edilmiş. Diyor ki Peygamber Efendimiz SAS Hazretleri bu hadis-i şerifinde:

“—Kim anne-babasını hoşnut ederse, Allah'ı hoşnut etmiş olur.

Kim anne babasını kızdırırsa, kendisine Allah'ı kızdırmış olur.”

Yâni anneyi, babayı hoşnut etmeye çalışmak lazım! Elini öpmek lâzım, duasını almaya çalışmak, gönlünü hoş etmeye çalışmak lâzım! Hizmet etmek lâzım, iyilik yapmak lâzım! İtaatli bir evlat olmak lâzım! (*Berren bi-vâlideyhi*) Anasına, babasına karşı iyi davranan bir evlât olmaya çalışmak lâzım!

Öyle oldu mu, Allah da seviyor. Anne babasını kızdırdı mı; “Hay Allah müstehakını versin!” filân diye, hani bazen anneler, babalar hayırsız evlâtlarına kızıyorlar. Hattâ gazetelerde okuyoruz. Anarşi, devlete karşı kavga gürültü, patırtı derken bir kız bakıyorsun ölmüş veya bir oğlan ölmüş. Ailesine diyorlar ki:

“—Gel, işte bak çatışmada çocuğun öldü, al!”

“—Ben öyle hayırsız evlâdı istemem! Bu bana zâten itaat etmedi, bu yola düştü. Ben de onun için, hoşnut değilim kendisinden. Ne olursa olsun, alın gömün!” diyor.

Yâni, hayırsız evlât diye anası, babası sevmiyor. Tabii o zaman dünyası, ahireti mahvoluyor.

Annelere, babalara hürmet edelim! Dinleyiciler annelerine, babalarına ellerinden gelen izzeti, ikramı yapsınlar, bu hadis-i şerifi duyduktan sonra...

e.Zâlîme Dalkavukluk Etmek

Bir hadis-i şerif daha okuyalım ve konuşmamızı belki onunla tamamlarız. Câbir RA’dan, Hâkim’in *Müstedrek*’inde kaydettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁵

مَنْ أَرْضَى سُلْطَانًا بِمَا يُسْخِطُ رَبَّهُ خَرَجَ مِنْ دِينِ
اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى

(ك. عن جابر)

RE. 401/12 (*Men erdâ sultânen bimâ yüşıtu rabbehû, harace min dîni’llâhi tebâreke ve teâlâ.*)

⁵ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.116, no:7071; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.III, s.617, no:5927; Câbir ibn-i Abdillâh RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.VI, s.109, no:14888; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XXXI, s.412, no:45534.

“Kim bir sultanı, Allah’ın kızacağı bir şey yapmak sûretiyle memnun ederse, razı, hoşnut ederse...” Yaptığı şey sultanın hoşuna gidiyor ama, Allah’ın kızacağı bir şey. “Allah’ın kızacağı bir şeyle kim bir sultanı kim razı eder, hoşnut ederse; Allah-u Tebâreke ve Teâlâ Hazretleri’nin dininden çıkmış olur.”

Allah’ın dininde böyle bir şey yok! Yâni Allah’ın sevmediği, kızdığı bir şey yapacaksın sen, sultanın gözüne gireceğim diye, hükümdarın gözüne gireceğim diye...

Nasıl olur, nasıl bir şey; bir misalle nasıl anlatabiliriz bunu?..

Meselâ; dalkavukluk yapıyor, sultanı, methediyor:

“—Sen ağasın, paşasın, bir tanesin...”

Halbuki adam iyi bir adam değil. Allah kızar. Allah bir münafığa, bir zalime böyle denmesini sevmez, dalkavukluğu sevmez. Meselâ, böyle bir şey yahut yaptığı bir şeye:

“—Tamam efendim, uygun efendim, yap efendim!” diyor. Halbuki adamın yaptığı şey zulüm; asmak, kesmek... filân.

Eee, haksız bir şeyi desteklemiş oluyor, Allah sevmez. İşte bunun gibi...

Tabii, bu iktidar sahibi eskiden sultandı. Şimdi bazı yerlerde idareler değişti. Bakıyorsunuz dünyanın en medenî ülkeleri, iyi, temiz,

gittiğiniz zaman memnun oluyorsunuz. Bazıları işte krallık... Meselâ; İngiltere krallık, İsveç krallık, Danimarka krallık... Allah Allah! Hem de iyi...

Bazıları da sözde cumhuriyet; Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri, bilmem komünist ülkelerin demokratik idareleri gûya ama, hiç de tatlı değil. Yâni bu idarenin şekli ne olursa olsun, o yönetimi elinde tutan insanların insafına kalıyor iş... Toplumun ileriliğine kalıyor. Bazen, böyle bir krallıkla daha güzel idare ediliyor; öbür tarafta gûya demokrasi, halk idaresi ama, orada zulüm daha fazla olabiliyor.

Şimdi tabii krallıklar var dünyada halen, diktatörlükler var, gûya cumhuriyetler var, halk yönetimleri var, demokratik idareler var gûya, her neyse...

Bazıları söz sahibi oluyor; kuvvet elinde oluyor, iktidar elinde oluyor, güç kuvvet elinde oluyor, yönetim elinde oluyor. Emir komuta elinde oluyor. Şimdi böyle olanlara da bazıları dalkavukluk yapıyorlar, haksız şeylerini alkışlıyorlar. Teşvik ediyorlar, destek oluyorlar, payanda oluyorlar, veyahut işte karşı çıkmıyorlar filân.

O zaman ne olur?.. Allah'ın kızacağı işi yapmağa razı olarak birisini memnun etti mi bir insan, dindarlık gider, din iman elden gider; mânevî makam, mertebe, durum elden gider, kötü bir durum olur. Tabii dünyada, ahirette Allah böyle insanların cezasını verir.

İslâm'da dalkavukluk yoktur; hakkı söylemek vardır, hakkı tutmak vardır. Zulmü engellemek vardır, mazluma yardım etmek vardır. Her iyi şeyi yaptıрмаğa çalışmak vardır. Her kötü şeyi de yaptırmamağa çalışmak gerekir. Emr-i ma'ruf, nehy-i münker ve cihad dediğimiz şey... Bunlar Allah'ın sevdiği şeylerdir, bunların yapılması lâzım!

Allah-u Teâlâ Hazretleri dinimizin gösterdiği, ihtiva ettiği; Kur'an-ı Kerim'in, hadis-i şeriflerin, şariatimizin ihtiva ettiği güzellikleri anlayan, kavrayan, uygulayan; güzelliklerin farkına varıp onlardan istifade eden, dünyada sevdiği kul olarak yaşayan, vazifesini yapmış bir kul olarak mutlu yaşayan; ahirette de Allah'ın huzuruna sevdiği kul olarak varıp, rızasına erip, cennetine giren, cemâlini gören, türlü türlü nimetlere, mükâfatlara nâil olan kullarından eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler!
Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

23. 04. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

